

Długołęka, dnia 10.03.2022 r.

Sprawozdanie z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie dla gminy Długołęka za rok 2021

I Przemoc w rodzinie.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249.) przez przemoc w rodzinie należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste (...), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.¹

W literaturze spotkać można różnorakie klasyfikacje przemocy. Najczęściej wyróżnia się:

- **przemoc fizyczną** – są to działania bezpośrednie z użyciem siły, których efektem jest nieprzypadkowe zranienie, tj. popychanie, bicie otwartą ręką/ pięścią/ przedmiotami, użycie broni, oblewanie wrzątkiem/ substancjami żrącymi, duszenie, szczypanie, kopanie, itp.
- **przemoc psychiczną** – wykorzystuje mechanizmy psychologiczne, np. kontrolowanie, wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, krytykowanie, narzucanie własnych poglądów, szantażowanie, stosowanie gróźb, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi. Przemoc psychiczna prowadzi do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, czasami jest trudna do identyfikacji (rzadziej spostrzegana niż przemoc fizyczna).
- **przemoc seksualną** – wymuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych osoby stosującej przemoc, np. nieakceptowanych praktyk seksualnych, pieszczot, seksu z osobami trzecimi, sadystycznych form współżycia, ale również wyśmiewanie zachowań seksualnych
- **przemoc ekonomiczną** – jest formą przemocy prowadzącą do całkowitego uzależnienia finansowego od osoby stosującej przemoc, np. uniemożliwianie podjęcia pracy, okradanie, zaciąganie kredytów/ pożyczek wbrew woli, odbieranie/ ograniczanie zarobionych środków finansowych, niezaspokajanie podstawowych potrzeb rodziny.
- **zaniedbanie** – ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych, tj. brak opieki, uniemożliwianie zaspokajania podstawowych potrzeb fizjologicznych związanych ze snem, jedzeniem i higieną

II. Procedura „Niebieskie Karty”

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta", głównym celem instrumentów pomocowych jest powstrzymanie przemocy (doraźnie), zapewnienie bezpieczeństwa, zorganizowanie działań nakierowanych na łagodzenie skutków przemocy, pomoc w zaspokajaniu potrzeb i dokonywaniu zmian, ale także terapia

¹ Art. 2 ust. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

nakierowana na trwałe powstrzymanie przemocy i zmianę modelu funkcjonowania. Priorytetem instrumentów pomocowych jest bezpieczeństwo – realne. Podkreślanie podmiotowości, szanowanie uczuć, gotowości, wyborów, tempa zmian. W sytuacji przemocy w rodzinie prowadzi się procedurę „Niebieskie Karty”, która ma na celu prowadzenie oddziaływań w rodzinie tak, aby przemoc w niej ustała. Obowiązek wszczynania w/w procedury w sytuacji (nawet podejrzenia na podstawie konkretnych przesłanek, informacji) przemocy w rodzinie spoczywa na funkcjonariuszach Policji, przedstawicielach jednostek pomocy społecznej, przedstawicielach Komisji Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych, pracownikach oświaty i ochrony zdrowia. Każdy z przedstawicieli rozpoczynający procedurę „Niebieskie Karty”, zobowiązany jest do postępowania zgodnie z treścią Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U z 2011 r. nr 209, poz. 1245).

III. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W 2021 roku Zespół Interdyscyplinarny opierał swoje działania między innymi o Uchwałę nr XXV/291/20 Rady Gminy Długołęka z dnia 19 listopada 2020 r. w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Długołęka na rok 2021. Głównym celem programu jest ochrona ofiar przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz realizacja celów ustawowych. Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1 opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 2 prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 3 zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 4 tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Przyjęcie założeń Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na rok 2021 w gminie Długołęka, służyło wypracowaniu właściwego systemu wsparcia dla osób i rodzin potrzebujących pomocy oraz zintegrowaniu przedstawicieli lokalnych instytucji w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Program realizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, policją, placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, zespołem kuratorskiej służby sądowej działającymi na rzecz rodzin i dzieci. Adresatami powyższego programu były osoby doświadczające przemocy w rodzinie, osoby stosujące przemoc w rodzinie, świadkowie przemocy oraz przedstawiciele władz lokalnych, instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin. Głównym celem programu była ochrona osób dotkniętych przemocą w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

oraz realizacji celów ustawowych. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na rok 2021 w Gminie Długołęka został opracowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249),
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2011 r. Nr 209, poz. 1245),
3. ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268),
4. ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119),
5. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050),
6. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447),
7. Uchwała Nr 16 Rady Ministrów z dnia 01 lutego 2021 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 (M. P. z 2021. poz. 235).

Realizacja zadań prowadzących do osiągnięcia celu programu

1. Zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie poprzez działania monitorujące, diagnostyczne i zapobiegające powstawaniu sytuacji kryzysowych, zagrażających bezpieczeństwu rodziny

1. Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych umożliwiających diagnozę problemu przemocy w rodzinie oraz systematyczne monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy i zagrożonych wystąpieniem przemocy. Są to działania obowiązkowe wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz z ustawy o pomocy społecznej, podejmowane przez pracowników ośrodka pomocy społecznej, we współpracy z przedstawicielami szkół, policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przedstawicieli instytucji działających na rzecz rodziny, w tym z placówkami służby zdrowia i zespołem kuratorskiej służby sądowej. W ramach procedury „Niebieskie Karty” osoby/rodziny były systematycznie (raz w miesiącu lub odpowiednio częściej) odwiedzane przez pracownika socjalnego oraz dzielnicowego Komisariatu Policji w Długołęce, w celu wzmocnienia bezpieczeństwa i wsparcia osobom, co do których zachodzi podejrzenie, że są ofiarami przemocy domowej. W stosunku do osób, co do których zachodziło podejrzenie, że są sprawcami przemocy domowej prowadzone były rozmowy edukacyjne oraz informujące o konsekwencjach stosowania przemocy domowej z art. 207 Kodeks karny².

---

² Art. 207. [Znęcanie się] :

- §1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- §1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
- §2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
- §3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1-2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

W rodzinach, w których znajdowały się małoletnie dzieci występowało do szkół z wnioskiem o wydanie opinii dot. funkcjonowania dziecka w szkole oraz z wnioskiem o objęcie dziecka wsparciem pedagoga / psychologa szkolnego, w związku z występowaniem przemocy w rodzinie. W przypadkach stwierdzenia problemu nadużywania alkoholu, działania Zespołu Interdyscyplinarnego prowadzone były we współpracy z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Długołęce. Ośrodek Pomocy Społecznej prowadził stałą współpracę, w szczególności ze szkołami, Komisarzatem Policji w Długołęce, asystentami rodziny (w rodzinach objętych pracą asystenta rodziny), kuratorami sądowymi (w rodzinach objętych nadzorem kuratora) w zakresie monitorowania sytuacji związanych przemocą, poprzez spotkania, wymianę informacji, opracowywanie indywidualnych planów pomocy oraz procedur.

W 2021 r. praca z rodzinami, ze względu na panującą epidemię koronawirusa SARS-CoV-2, opierała się również na kontakcie telefonicznym lub przez komunikatory społecznościowe, wideorozmowy.

2. Prowadzenie pracy socjalnej polegającej na rozpoznawaniu zagrożeń i ocenie sytuacji rodziny doświadczającej przemocy oraz motywowaniu, wspieraniu i pomocy rodzinie w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania, w szczególności osób starszych, niepełnosprawnych w tym niepełnosprawnych intelektualnie.
3. Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo – wychowawcze, w tym doświadczającym przemocy, wsparcia asystenta rodziny. Praca z rodziną prowadzona była za jej zgodą, w miejscu zamieszkania rodziny lub odpowiednio na skutek postanowienia sądu o przedzieleniu rodzinie asystenta rodziny. Praca asystenta rodziny z rodziną dotkniętą przemocą obejmowała pomoc w zakresie radzenia sobie z zachowaniami przemocowymi, zmianę postaw wobec przemocy w rodzinie, zarówno przez osoby doświadczające przemocy, jak i stosujące przemoc, edukację w zakresie psychologicznych i społecznych źródeł zachowań przemocowych.
4. Pomoc w realizacji podstawowych potrzeb bytowych rodziny, w tym osób starszych i niepełnosprawnych w ramach ustawy o pomocy społecznej - przyznawanie i wypłacanie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych ze względu na trudną sytuację życiową, w tym występującą przemoc w rodzinie.
5. Tworzenie warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie skupia się na otrzymywaniu w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych. Uchwała Rady Gminy w Długołęce w sprawie określenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, zawiera kryteria i punktacje dla oceny wniosku o zawarcie najmu lokalu mieszkalnego, które uwzględniają sytuację występowania przemocy w rodzinie.
6. Współdziałanie dotyczące wymiany informacji pomiędzy służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie. Pracownicy socjalni przekazują organom ścigania i wymiarowi sprawiedliwości informacje o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby, które posiadają już wyrok za stosowanie przemocy w rodzinie.

2. Zwiększenie skuteczności ochrony, dostępności pomocy oraz wsparcia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, realizowane było poprzez następujące działania:

1. Podejmowanie działań w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - zadanie obowiązkowe wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, realizowane przez członków zespołu interdyscyplinarnego: zwoływanie posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, organizowanie grup roboczych, w szczególności opracowanie i realizacja planu pomocy rodzinie, w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w konkretnej rodzinie, kierowanie do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego osób nadużywających alkoholu - wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc.
2. Wspieranie funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez obsługę administracyjną realizowaną przez GOPS.
3. Realizację procedury „Niebieskiej Karty”. Zadanie realizowane było przez podmioty powołane w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” na podstawie art. 9d ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, tj. pracowników socjalnych, policję, przedstawicieli szkół, przedstawicieli ochrony zdrowia, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej, opracowywali indywidualny plan pomocy dla osoby doświadczającej przemocy i jej rodziny, który zawierał propozycje działań pomocowych. Plan pomocy formułowany jest na podstawie sporządzonej diagnozy sytuacji rodziny i ustalonych z rodziną potrzeb. Procedura „Niebieskiej Karty” realizowana była zgodnie z obowiązującymi przepisami
4. Podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, realizowane zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym podejmowanie działań przez pracowników socjalnych, Policję oraz przedstawicieli ochrony zdrowia, w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka zgodnie z art. 12a³ ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (umieszczenie dziecka dotkniętego przemocą poza rodziną).

---

3 Art. 12a. [Odebranie dziecka z rodziny]:

1. *W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej.*
2. *Tryb umieszczania dzieci w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej regulują przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332, 1045 i 1199).*
3. *Decyzję, o której mowa w ust. 1, pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką.*

5. Podejmowanie działań w ramach Zespołu Pomocy Rodzinie, mających na celu nabycie motywacji do podejmowania zmian i wysiłków, zmierzających do wzmocnienia lub odzyskania zdolności pełnienia prawidłowych ról społecznych, poprzez:
- spotkania z osobami i rodzinami, w których występuje trudne sytuacje życiowe, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne możliwości, uprawnienia i zasoby, gdzie występuje problem alkoholowy, przemoc domowa, problemy opiekuńczo – wychowawcze, których celem jest edukacja i motywacja do podejmowania zmian (możliwość rozmowy przez telefon lub skypa),
  - dostosowanie czasu spotkań do indywidualnych możliwości osób i rodzin (spotkania w godzinach popołudniowych, sporadycznie w miejscu zamieszkania klienta),
  - udzielanie wsparcia osobom i ich rodzinom w trakcie podejmowania zmian,
  - poradnictwo i wsparcie dla osób poszukujących rozwiązywania problemów swoich i swoich bliskich,
  - edukacja i wsparcie psychiczne dla osób dotkniętych trudnymi sytuacjami życiowymi, przemocą domową i rodzin osób uzależnionych od alkoholu.
  - ustawiczne informowanie osób i rodzin z problemem uzależnienia o możliwości korzystania z dostępnych form pomocy terapeutycznej i konsultacyjnej, w tym informowanie o istocie choroby alkoholowej i możliwościach leczenia oraz informowanie o istocie współuzależnienia i możliwościach terapii w tym zakresie,
  - informowanie o mechanizmach przemocy domowej i możliwościach terapii, w tym rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwości uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
  - współpraca ze szkołami, zakładami opieki zdrowotnej, policją, w zakresie pozyskiwania źródła informacji o środowiskach rodzinnych, wymagających pomocy oraz planu pomocy osobom i rodzinom,
  - rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (ulotki, broszury, wydania książeczkowe).
6. Prowadzenie poradnictwa w Punkcie Konsultacyjnym Pomocy Rodzinie, w szczególności dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz osób stosujących przemoc w rodzinie. Punkt konsultacyjny prowadzony był poza godzinami pracy GOPS przez psychologa. Utworzenie Punktu Konsultacyjnego Pomocy Rodzinie miało na celu zwiększenie dostępność usługi psychologa, poszerzenie pomocy dla: rodziny/osób w kryzysie, rodzin i bliskich osób uzależnionych od alkoholu, osób współuzależnionych, osób doświadczających przemocy domowej lub stosujących przemoc w rodzinie, osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, osób przeżywających trudności emocjonalne oraz osób z problemami rodzinnymi. Psycholog byłby również dostępny w sytuacjach interwencyjnych.

7. Prowadzenie poradnictwa, indywidualnych działań edukacyjno-informacyjnych skierowanych do osób uzależnionych – sprawców przemocy w rodzinie i współuzależnionych w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych oraz przez pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej:
  - informowanie osób i rodzin z problemem uzależnienia o możliwości korzystania z dostępnych form pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej;
  - informowanie i motywowanie do uczestnictwa w terapii dla osób uzależnionych i grupach samopomocowych;
  - informowanie o istocie choroby alkoholowej, mechanizmach uzależnienia i możliwościach leczenia;
  - współpraca z placówkami leczenia odwykowego – ambulatoryjnymi i stacjonarnymi.
8. Opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc. W 2021 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce, realizował dwa projekty socjalne: „Rodzina to siła” oraz „Dzięki Pomocy Rodzina bez Przemocy” w ramach środków własnych. Projekt socjalny „Dzięki Pomocy Rodzina bez Przemocy”, zrealizowany przez pracowników socjalnych ds., przeciwdziałania przemocy w rodzinie, miał na celu edukację w zakresie wiedzy dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie, nabycie przez osoby umiejętności poprawnej komunikacji pozbawionej przemocy oraz agresji, a także zbudowanie relacji opartej na szacunku i wzmacnianiu więzi. Projekt socjalny „Rodzina to siła” zrealizowany przez asystentów rodziny, miał na celu opanowanie przez dorosłych umiejętności lepszego porozumiewania się z dziećmi, refleksji nad własnymi metodami i postawą wychowawczą, wymianę doświadczeń. Projekt miał także na celu stworzenie przestrzeni do konstruktywnej komunikacji w rodzinie, a poprzez to budowanie silnej więzi emocjonalnej między rodzicami a dziećmi.
9. Prowadzenie poradnictwa i edukacji przez pracowników socjalnych, w tym asystentów rodziny służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców, w rodzinach zagrożonych przemocą. W ramach projektu socjalnego „Dzięki Pomocy Rodzina bez Przemocy” przekazano rodzicom za pośrednictwem szkoły w Szczodrem stworzone przez asystentów rodziny prezentacje w formie elektronicznej dotyczące wskazówek jak modelować prawidłowe postawy rodzicielskie, poprzez nabycie i usystematyzowanie posiadanej wiedzy dotyczącej więzi. Działania te miały na celu wzmocnienie umiejętności opiekuńczych i wychowawczych oraz pokazanie alternatywnych wobec stosowania przemocy metod wychowawczych. Forma przekazu uwarunkowana była stanem zagrożenia epidemiologicznego
10. Pomoc i organizowanie dla osób doświadczających przemocy w rodzinie dostępu do konsultacji i bezpłatnego specjalistycznego poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego. Realizowanego m. in. w ramach NFZ znajdujących się na terenie gminy tj.: Centrum Profilaktyki i Terapii Psychiatrycznej „SALUS” w Długołęce oraz we Wrocławiu np., Wojewódzka Przychodnia dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych we Wrocławiu.

Organizację i pomoc w dostępie do poradnictwa prawnego - np. Ośrodek Interwencji Kryzysowej AKSON, Centrum Praw Kobiet we Wrocławiu, Niebieska Linia. Pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą świadczy również Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, Ośrodek Interwencji Kryzysowej AKSON we Wrocławiu.

11. Motywowanie osób doświadczających przemocy do korzystania z możliwości wsparcia ośrodków interwencji kryzysowych oraz innych specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, w tym domów dla matek z dziećmi. Działania realizowane było w ramach pracy socjalnej oraz pracy z rodzinami asystentów rodziny. Osoby były kierowane między innymi do Ośrodka Interwencji Kryzysowej AKSON, gdzie były objęte specjalistycznym wsparciem.
12. Podejmowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, w tym motywowanie i kierowanie do uczestniczenia w programach korekcyjno – edukacyjnych realizowanym przez Wrocławskie Centrum Zdrowia oraz programie psychologiczno – terapeutycznym dla osób stosujących przemoc w rodzinie, organizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu. A także w ramach realizowanego projektu: „Dzięki Pomocy Rodzina bez Przemocy”, osoby kierowane były na indywidualne konsultacje z psychologiem dla osób stosujących przemoc w rodzinie, skierowane w szczególności do osób, w których była prowadzona procedura Niebieskiej Karty - pomoc osobom stosującym przemoc, w radzeniu sobie w sytuacjach dużego stresu, kryzysu oraz pomoc w zaprzestaniu stosowania przemocy poprzez edukację. Kierowanie na zajęcia korekcyjno – edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie do specjalisty Pana Arkadiusza Klimczaka we Wrocławskim Centrum Zdrowia mieszczącym się na pl. Dominikańskim 6 we Wrocławiu.
13. Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi, samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi, w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
14. Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą domową poprzez udział w badaniach i ankietach dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. Podnoszenie poziomu wiedzy, świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie poprzez następujące działania:

1. Rozpowszechnianie informacji o procedurze „Niebieskie Karty” prowadzone w szczególności przez pracowników socjalnych ds. przeciwdziałania przemocy, a także w ramach pracy socjalnej oraz pracy z rodzinami przez asystentów rodziny. Kampania informacyjno-edukacyjna na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach projektu socjalnego „Dzięki Pomocy Rodzina bez Przemocy”. Formy przekazu: plakaty, ulotki, broszury informacyjne zamieszczane na fanpage na portalu Facebook, a także na stronach GOPS i Urzędu Gminy Długołęka.
2. Informowanie o instytucjach rządowych i samorządowych, podmiotach oraz organizacjach pozarządowych, które organizują pomoc (medyczną, psychologiczną, prawną, socjalną, zawodową i rodzinną) dla osób doświadczających przemocy oraz które realizują oferty dla osób stosujących

przemoc w rodzinie, przede wszystkim w środowisku lokalnym. Poprzez aktualizowanie bazy danych o instytucjach świadczących pomoc rodzinie, wprowadzanie na stronę internetową czy portal społecznościowy Facebook informacji o możliwościach i formach pomocy oraz realizowanych programach. Informacje o miejscach i formach pomocy, zawierały dane teleadresowe, sposób kontaktu, czas i miejsce, gdzie można uzyskać poradnictwo i wsparcie oraz jego zakres.

3. Edukacja społeczności lokalnej w zakresie przemocy w rodzinie, w tym o przyczynach oraz skutkach przemocy w rodzinie, poprzez zamieszczanie artykułów i informacji na stronie internetowej oraz portalu społecznościowym Facebook.
4. Współuczestnictwo w ogólnopolskich kampaniach społecznych oraz prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, promują metody wychowawcze bez użycia przemocy oraz informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską. W 2021 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce współuczestniczył w 6 kampaniach społecznych:
  - 16 Dni Przeciw Przemocy ze względu na Płeć,
  - Międzynarodowy Dzień Eliminacji Przemocy wobec kobiet,
  - Kampania Białej Wstążki i Dekalog Prawdziwego Mężczyzny,
  - Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka,
  - Tydzień ochrony ofiar pokrzywdzonych przestępstwem,
  - Udział w kampanii przeciwko krzywdzeniu dzieci.

4. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności oraz wdrażanie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemoc w rodzinie, w formie szkoleń, konferencji oraz superwizji, realizowane były poprzez następujące działania:

W 2021 r. członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego wzięli udział w czterech szkoleniach dotyczących problemu przemocy w rodzinie:

- Procedura Niebieskiej Karty „Krok po kroku”,
- „Procedury związane z odbieraniem dziecka z rodziny”,
- „Kompleksowa Praca z Rodziną z Problemem Przemocy Domowej”- procedury, formy pomocy, interwencji”,
- „Skuteczne działanie i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego w myśl obowiązujących ustaw i przepisów prawa”.

5. Monitoring programu - wskaźniki służące osiągnięciu celów programu

Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywać się powinny nie rzadziej, niż raz na trzy miesiące. W roku 2021 zostały zwołane 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego:	- 23.03.2021 r. - 22.06.2021 r. - 20.09.2021 r. - 15.12.2021 r.
--	--

Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego/ Grupy Roboczej w 2021 r.:	<ul style="list-style-type: none"> • 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego <ul style="list-style-type: none"> • 293 posiedzeń Grup Roboczych*, (*w tym jedna GR kilkakrotnie ws. tej samej rodziny)
Liczba przekazanych formularzy „Niebieska Karta” cz. A, do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r.: <i>* wynika, że w jednej rodzinie zostało założonych dwie lub kilka „Niebieskich Kart”</i>	<p style="text-align: center;">101*</p> wniesione przez: <ul style="list-style-type: none"> - Policję - 82 - Oświatę - 3 - Służbę zdrowia - 1 - GOPS - 13 - GKRPA – 0 - przekazane przez Zespoły Interdyscyplinarne z Polski – 2
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” cz. C w 2021 r.:	<p style="text-align: center;">71</p> – ogólna liczba wypełnionych formularz „Niebieska Karta” cz. C w 2020 r.
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” cz. D w 2021 r.:	<p style="text-align: center;">51</p> – ogólna liczba wypełnionych formularzy ze sprawcą - „Niebieska karta” cz. D związku z wszczęciem procedury.
Powiadomienie Sądu Rodzinnego i zwrócenie się z prośbą o wgląd kuratora w sytuację rodziny.:	<p style="text-align: center;">15</p>
Powiadomienie Komisariatu Policji w Długołęce w związku ze wszczęciem procedury „Niebieska Karta” oraz zwrócenie się z prośbą o monitoring środowiska.:	<p style="text-align: center;">101</p>
Zawiadomienie Prokuratury o popełnieniu przestępstwa, w związku ze znęcaniem się nad bliskimi członkami rodziny art. 207 Kodeksu karnego:	<p style="text-align: center;">4</p>

Skierowanie sprawców przemocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długołęce do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym organizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie:	12 osób
Została uruchomiona procedura dot. leczenia odwykowego w stosunku do osób, co do których zachodziło podejrzenie, że są sprawcami przemocy:	30
Zespół Pomocy Rodziny zorganizowany w GOPS w Długołęce, który ma na celu tworzenie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Długołęka ":	Liczba spotkań: 79 spotkań
Liczba zakończonych procedur „Niebieska Karta” w 2021 r.:	85 <ul style="list-style-type: none"> • brak zasadności podejmowania działań; • ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy rodzinie; • zmiana miejsca zamieszkania sprawcy/ofiary
Obecnie aktywne „Niebieskie Karty” - stan na dzień 31.12.2021 r.:	42
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” w 2021 r.: * wynika, że w jednej rodzinie zostało założonych dwie lub kilka „Niebieskich Kart”.	* 88 rodzin (ponieważ w kilku rodzinach została założona ponownie „Niebieska Karta” w toku tej samej procedury)
Liczba dzieci w tych rodzinach:	89

Przypadki odebrania dziecka z rodziny na podstawie art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie:	0
Liczba eksmisji z lokalu w trybie art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie:	1

IV Realizacja projektu socjalnego „Dzięki Pomocy Rodzina bez Przemocy” – programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Długołęka

W okresie od 01 lipca 2021 r. do 30 listopada 2021 r., w ramach środków własnych gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce realizował projekt socjalny „Dzięki Pomocy Rodzina bez Przemocy”, podejmowano następujące działania:

- ✓ **Kampania informacyjno-edukacyjna** – na temat zadań realizowanych przez zespoły interdyscyplinarne i grupy robocze, zjawiska przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Celem kampanii było upowszechnienie wśród lokalnej społeczności informacji o instytucjach świadczących w naszej gminie pomoc osobom zagrożonym i doznającym przemocy w rodzinie oraz wiedzy o formach wsparcia dla osób dotkniętych i zagrożonych przemocą w rodzinie, jak i promocja projektu. Formy przekazu: plakaty, ulotki, informacje zamieszczane na fanpage Facebook, a także na stronach GOPS.
- ✓ **Gminny Dzień Bez Przemocy** – kontynuowanie działania rokrocznie organizowanego w szkołach na terenie gminy Długołęka. W 2021 r. wydarzenie odbyło się na terenie szkoły w Szczodrem. Stworzyło możliwość dotarcia do szerokiego grona odbiorców – zarówno uczniów jak i grona pedagogicznego. W ramach działania zorganizowane zostały pogadanki dla uczniów na temat przemocy w rodzinie, przekazano do szkół prezentacje multimedialne: pierwsza dla dzieci o tematyce przemocy, skutków stosowania przemocy, a druga dla rodziców z zakresu podnoszenia kompetencji wychowawczych, umiejętności stawiania granic w rodzicielstwie. Każdy z uczniów otrzymał gadżet z logo projektu.
- ✓ **„Przyjdź, Porozmawiaj, Poczuj MOC”**– utworzono Punkt Poradnictwa Specjalistycznego psychologicznego i prawnego dla osób zagrożonych lub dotkniętych przemocą w rodzinie oraz osób stosujących przemoc w rodzinie. Działania w Punkcie Poradnictwa Specjalistycznego zwiększyły dostęp do poradnictwa prawnego i psychologicznego. Punkt miał na celu udzielanie bezpłatnych porad oraz wsparcia dla osób zagrożonych lub dotkniętych przemocą w rodzinie.
- ✓ **„16 Dni Akcji Przeciw Przemocy ze względu na Płeć – 16 dni samoświadomości”** działania edukacyjne adresowane do osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie oraz stosujących przemoc w rodzinie, za pośrednictwem portalu Facebook Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Długołęce. W okresie od 25 listopada 2021 roku do 10 grudnia 2021 roku zostało opracowanych i udostępnionych 8

materiałów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla osób zagrożonych lub dotkniętych przemocą w rodzinie, stosujących przemoc, dzieci i młodzieży, świadków przemocy oraz przedstawicieli służb działających w tym obszarze.

✓ **Warsztaty integracyjne dla rodziców i dzieci** – zorganizowano spotkania z psychologiem dla rodziców w celu zwiększenia ich świadomości dot. problemu przemocy w rodzinie, pomocy w rozwiązywaniu trudności wychowawczych oraz rozwinięcia umiejętności komunikacji bez przemocy. Dzieci w tym czasie odbywały zajęcia plastyczne i ruchowe z animatorem w celu rozwinięcia umiejętności radzenia sobie ze stresem, rozładowywania napięcia oraz kreatywnego spożytkowania energii.

✓ **Szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego** – zorganizowano szkolenie dla członków ZI z zakresu doskonalenia warsztatu pracy z osobami zagrożonymi i doznającymi przemocy w rodzinie, skutecznych i sprawnych działań przez ZI/GR podczas stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego na rzecz rodzin doznających przemocy w rodzinie oraz omówiono aspekty prawne pracy ZI/GR. Przedstawiono zmiany wynikające z „ustawy antyprzemocowej” dot. możliwości szybkiej izolacji sprawcy przemocy. Celem szkolenia był rozwój działalności zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych. Ponadto zakupiono literaturę profesjonalną o tematyce przeciwdziałania przemocy w celu wzmocnienia kompetencji zawodowych oraz o tematyce przeciwdziałaniu wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przemocy w rodzinie, dla członków ZI.

✓ **„Pełni MOCY przeciw przemocy”- letnie ferie terapeutyczne** – zorganizowano 5 dniowy turnusu dla dzieci (w świetlicy wiejskiej na terenie gminy Długołęka), działania skierowane były do dzieci zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie. W ramach ferii zorganizowano warsztaty sensoplastyczne, ceramiczne, malowanie rękami, zajęcia relaksacyjne z Jogi, zajęcia teatralne „Pantomima”, zajęcia taneczne i animacje ruchowe. Działania skierowane do dzieci były w szczególny sposób dobrane, by poprzez zabawę, aktywność fizyczną i elementy relaksacji mogły rozładować negatywne emocje, z którymi spotykają się na co dzień. Ferie były dla uczestników dla nich od codzienności pełnej trudności, w tak szczególnym okresie pandemii, gdzie członkowie rodzin „skazani” są często na swoją obecność, co rodzi dodatkowe konflikty. Turnus wzbogacił dzieci o wiedzę na temat możliwych form rozładowania stresu. Na zakończenie turnusu uczestnicy otrzymali książki i gry planszowe o tematyce związanej z tematem projektu.

Głównym celem projektu był wzrost umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez przemocy – poprawa sytuacji rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie:

- zwiększenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz wiedzy rodzin na temat przemocy,
- zapobieganie powielaniu nieprawidłowych wzorców rodzinnych i środowiskowych,
- modelowanie pozytywnych wzorców rodzicielskich,
- rozpowszechnianie postaw anti-przemocowych,
- obalanie stereotypów dotyczących przemocy,
- upowszechnianie informacji o możliwościach i formach uzyskania pomocy.

- propagowanie alternatywnych form radzenia sobie z emocjami i napięciem zamiast przemocy

Poniższa tabela przedstawia dane statystyczne dotyczące działań podejmowanych w ramach projektu socjalnego „Dzięki Pomocy Rodzina bez Przemocy”:

Podjęta działania	Liczba
Kampania informacyjno – edukacyjna	ulotki plakaty informacyjne posty na portalu społecznościowym Facebook
Punkt Poradnictwa Specjalistycznego - „Przyjdź, Porozmawiaj, Poczuj Moc” konsultacje z psychologiem	30 konsultacji
Punkt Poradnictwa Specjalistycznego - „Przyjdź, Porozmawiaj, Poczuj Moc” konsultacje z prawnikiem	30 konsultacji
Biblioteczka dla dzieci – zakup książek i gier planszowych o tematyce związanej z emocjami dla dzieci	20 dzieci
Warsztaty terapeutyczno- edukacyjne dla dzieci i rodziców	9 osób
Letnie Ferie Terapeutyczne	20 dzieci
Gminny Dzień Bez Przemocy zorganizowany w Szkole Podstawowej w Szczodrem (przekazano prezentację, materiały edukacyjne oraz gniotki dla dzieci)	128 dzieci
Szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego	1 „Skuteczne działanie i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego w myśl obowiązujących ustaw i przepisów prawa”
„16 Dni Akcji Przeciw Przemocy ze względu na Płeć – 16 dni samoświadomości”	8 postów na portalu społecznościowym

Osiągnięte rezultaty projektu socjalnego „Dzięki Pomocy Rodzina bez Przemocy”:

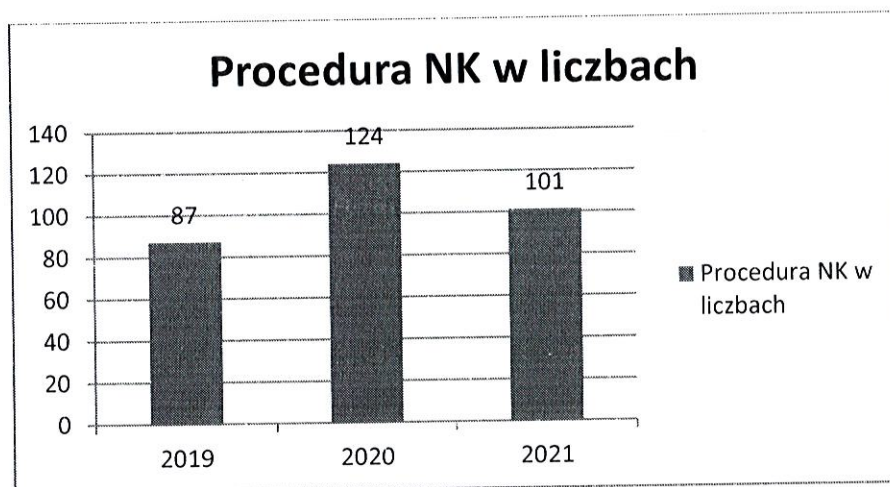
1. Upowszechnienie informacji w społeczności lokalnej o możliwościach pomocy ze strony służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie w Gminie Długołęka oraz w zakresie negatywnych skutków płynących ze stosowania przemocy;
2. Podniesienie jakości usług kierowanych do osób zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie, co spowoduje zwiększenie skuteczności oddziaływań na rodziny zagrożone i dotknięte przemocą;

3. Podniesienie wiedzy na temat przemocy w rodzinie wobec dzieci i młodzieży wśród przedstawicieli szkół, społeczności lokalnej, osób, działających na rzecz pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, a tym samym zwiększenie gotowości do reagowania na przemoc w rodzinie;
4. Udzielenie specjalistycznej pomocy w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
5. Podniesienie świadomości rodziców, osób dorosłych jak i dzieci zagrożonych i doświadczających przemocy w rodzinie na temat możliwych form uzyskania wsparcia poprzez nabycie wiedzy i umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych;
6. Zwiększenie oferty pomocowej skierowanej do osób zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie;
7. Podniesienie jakości usług kierowanych do osób zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie, co spowoduje zwiększenie skuteczności oddziaływań na rodziny zagrożone i dotknięte przemocą;
8. Wzrost umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez przemocy – poprawa sytuacji rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie;

V Podsumowanie

Przemoc to zjawisko wieloprotymowe, dotyczące całej rodziny: dorosłych, dzieci, osób starszych, niepełnosprawnych. Aby skutecznie zapobiegać przemocy w rodzinie potrzebne są skoordynowane działania właściwych instytucji, które koncentrują się na potrzebach i prawach osób doświadczających przemocy. Działania realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy w Długołęce, we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym, policją, placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi skierowane były na przeciwdziałanie przemocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Zintegrowana współpraca służb działających na terenie gminy znacząco przyczyniła się do zwiększania skuteczności pomocy dla osób doświadczających przemocy i do pogłębienia wiedzy społeczeństwa o zjawiskach przemocy oraz możliwościach uzyskania specjalistycznego wsparcia.

Poniższy wykres przedstawia problem przemocy w rodzinie w gminie Długołęka w latach 2019, 2020, 2021 na podstawie liczby sporządzonych formularzy „Niebieska Karta” cz. A, przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Spadek ilości zakładanych procedur Niebieskiej Karty w roku 2021 w stosunku do roku 2020 może wskazywać na większą świadomość społeczną dotyczącą zagrożeń płynących z przemocy, poszerzoną wiedzę na temat skutków przemocy, a także otrzymywanie wsparcia ze strony służb pracujących w tym zakresie.

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Długoleści

Beata Walczak-Palc

Opracowanie:

Joanna Polak – Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego gminy Długoleś.

PRACOWNIK SOCJALNY
Joanna Polak
Joanna Polak